

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K
Til: tele@ens.dk

18. oktober 2017

Til Chefkonsulent Henrik Kjær

Vedr. Høring vedrørende evaluering af bredbåndspuljen.

Jeg bekræfter modtagelsen af Energistyrelsens høringsskrivelse af den 2. oktober 2017 vedrørende evaluering af bredbåndspuljen.

Indledningsvis skal jeg bemærke, at jeg savner faktisk fokus på sammenhængen mellem dyre frekvensauktioner, rigide dækningskrav, korte bindingsperioder på mobilmarkedet, samt utidssvarende afskrivningsregler.

Hertil kommer at bredbåndspuljen efter min opfattelse er en offentlig og utidig indblanding i et markedsbaseret forretningsområde. Ydermere lever bredbåndspuljen ikke op til kravene om teknologineutralitet, som er et grundlæggende krav fra EU.

Bredbåndspuljen tilgodeser således alene fastnettet og udelukker dermed de rene mobiloperatører fra at deltage i bredbåndspuljen.

Energistyrelsen bør være opmærksom på, at mobiloperatørerne ikke fremadrettet vil være interesserede i at foretage udrulning på almindelige kommercielle vilkår i de områder, hvor det har været muligt at ansøge om midler fra bredbåndspulje.

Det synes også åbenbart, at Energistyrelsen bør sikre, som i den nuværende lovgivning, at der ikke i de fremadrettede frekvensauktioner kan stilles krav om dækning i frekvenstilladelse områderne i de områder, hvor der er allokeret midler fra bredbåndspuljen til bredbåndsdækning.

Den seneste bredbåndskortlægning fra Energistyrelsen viser, at bredbåndsdækningen i Danmark er god. Omkring 9 ud af 10 virksomheder og boliger har adgang til 100 Mbit/s download og 30 Mbit/s upload. Det kan naturligvis blive bedre og der er stadig områder, som ikke har adgang til højhastighedsbredbånd.

De områder, der ikke har adgang til højhastighedsbredbånd på grund af, at de kommercielle vilkår for udrulning er svage og ville have god gavn af offentlig medfinansiering. Her er den offentlige medfinansiering relevant og bør etableres på baggrund af behov og efterspørgsel, og der bør tages hensyn til demografien.

Selskabet har i mange sammenhænge påpeget, at der fortsat er kommunale barrierer, som ofte udmønter sig i dårlig dækning. Disse barrierer er f.eks. restriktiv adgang til opstilling af

mobilmaster, høje lejeomkostninger til opstilling af master og sendeudstyr på offentlig ejendom, lange sagsbehandlingstider og forskelligartet tilgang fra kommune til kommune samt manglende koordinering mellem myndigheder på tværs af kommunegrænser.

Svarene på de af Energistyrelsen stillede spørgsmål er således, at bredbåndspuljen efter selskabets opfattelse ikke har virket efter hensigten samt at såfremt bredbåndspuljen skal fortsætte bør ændres, således at alle operatører på lige vilkår kan ansøge og eventuel få andel i puljen.

Med venlig hilsen

Ann-Louise Hansen
Advokat

Energistyrelsen

Sendt pr. mail til tele@ens.dk

23. oktober 2017

Evaluering af bredbåndspuljen

Energistyrelsen har bedt om input til evaluering af bredbåndspuljen, herunder besvarelse af to overordnede spørgsmål 1) Har puljen virket efter hensigten? og 2) Er der noget vedr. puljen, som bør ændres?

TDC fremsender hermed sin besvarelse af de to spørgsmål ligesom vi også adresserer en række underspørgsmål.

Spørgsmål 1: Har puljen virket efter hensigten?

Det er TDC's vurdering, at bredbåndspuljen overordnet har virket efter hensigten.

Der er grund til at fremhæve de mange lokale ildsjæle, som har skabt grundlaget for de lokale projekter. Det har været et helt afgørende element i bredbåndspuljens virkemåde.

- a. Effekten af puljen er at et antal adresser i Danmark, som markedet ikke på kommercielle vilkår har kunnet sikre tilstrækkelig forsyning af bredbånd, har kunnet få tilskud til gennemførelse af projekter, som har sikret en bredbåndsforbindelse, som i overensstemmelse med kravene vil kunne levere 100 Mbit/s download/30 Mbit/s upload senest i 2020.
- b. Udover dækning til en antal konkrete adresser, har tilstedeværelsen af puljen haft indirekte positive effekter. Der kan dokumenteres adskillige eksempler, hvor projekter, som er startet op med henblik på at søge tilskud fra bredbåndspuljen, undervejs i forløbet er blevet tilpasset, justeret og måske udvidet og siden gennemført på fuldt kommercielle vilkår.
- c. Det er ikke TDC's vurdering, at der er givet støtte til samlede projekter, som burde kunne have været gennemført på rent kommercielle vilkår.

Baggrunden herfor er, at der forud for åbning for ansøgninger til puljen, er sket en afgrænsning af hvilke konkrete adresser, der er støtteberettigede. Støtteberettiget er alene adresser, hvor der ikke leveres

bredbånd med mindst 10 Mbit/s download/2Mbit/s upload, og hvor ingen udbyder har planer om at udbygge de kommende tre år. Støtten afgrænses dermed pr. definition til adresser, som ikke kan ventes dækket på kommercielle vilkår i en nærmere defineret fremtid.

Det er dog problematisk, at man i afgrænsningen ikke tager højde for muligheden for mobilt bredbånd på adressen. Det betyder, at der givetvis i nogle af de støttede projekter indgår adresser, hvor der er en dækning med mobilt bredbånd, som langt overstiger de 10 Mbit/s/2Mbit/s.

- d. Kravet om en egenbetaling fra omfattede slutbrugere på mindst 2.000 kroner, har TDC ikke undervejs oplevet som et væsentligt problem. Beløbet er stort nok til, at personer, der egentlig ikke er interesse-rede, afstår fra at deltage, men ikke så stort, at reelt interesserede afskrækkes.
- e. Det er TDC's vurdering, at tilstedeværelsen af bredbåndspuljen ikke har bevirket, at teleudbyderne har været mere tilbageholdende med at udrulle bredbånd kommercielt.

Helt afgørende herfor er, dels at tildelingen fra puljen er sket på baggrund af kendte, objektive tildelingskriterier og dels – og ikke mindst – at der forud for åbning for ansøgninger på en objektiv måde er sket en afgrænsning af hvilke adresser, der er støtteberettigede. En afgrænsning hvor et af kriterierne netop er, at ingen kommercielle udbydere har planer om at dække adressen med bredbånd i de kommende tre år. Det vil derfor være helt afgørende, at disse to elementer fastholdes, såfremt der fortsat skal ydes statsstøtte til udrulning af bredbånd.

- f. Selve processen med kortlægning af hvilke adresser, der er støtteberettigede, vurderer vi er fornuftig. Dog bør man i kommende kortlægninger også inddrage mulig dækning med mobilt bredbånd på adressen, før man fastslår, at adressen er støtteberettiget.
- g. Der er ingen tvivl om, at kravet om at den støttede teknologi i 2020 skal kunne levere en hastighed på min. 100 Mbit/s download/30 Mbit/s upload, udgør et konkurrencemæssigt problem. Kravet er ikke teknologineutralt, idet det facto udelukker trådløse løsninger. Hertil kommer, at det på en række adresser vil være vanskeligt at basere sig på kobberløsninger. Kravet tilgodeser derfor primært løsninger baseret på fiber og coax.

Et lidt mindre ambitiøst hastighedskrav vil stille teknologierne lige, og dermed rent konkurrencemæssigt være langt mere reelt. Hertil kommer, at man med et mere afdæmpet hastighedskrav vil kunne give støtte til langt flere støtteberettigede adresser for det puljebeløb, der er til rådighed. Da sigtet er, at støtten skal gives til etablering af NGA-net, vil en hastighed på 30 Mbit/s download være tilstrækkelig. Denne hastighed vil også blive opfattet som tilstrækkelig af de fleste.

Spørgsmål 2: Er der noget ved puljen, som bør ændres?

Selvom bredbåndspuljen efter TDC's opfattelse overordnet har fungeret, så er der områder, man kan justere på jf. nedenstående.

- a. I forhold til den administrative byrde, vil det være en kæmpe hjælp for projekterne, hvis der i materialet og evt. i selve adresseudpegningen var mere hjælp i forhold til at definere et område. Her kunne det være smart, hvis der f.eks. automatisk blev flaget, hvis man udpeger

et område, hvor der er adresser der skal være med, for at det kan defineres som et sammenhængende område. På den måde kan det undgås, at Energistyrelsen efterfølgende bliver nødt til at vende tilbage til projekterne og bede om en ny beregning, sådan som vi har set hidtil.

I selve støtteprocessen vil det også være en hjælp for udbydere såvel som sammenslutningen, hvis de udbydere, der ønsker at byde på et projekt selv kunne downloade adresselisten direkte på ENS.dk.

For selve projekterne vil det også være en hjælp, hvis "kravet" om min. 100 adresser blev fjernet. Vi har oplevet, at de samme adresser indgår i mange forskellige projekter for at opnå den ønskede projektstørrelse og samtidig sikre størst mulig tilslutning.

- b. Overordnet er der for TDC ingen tvivl om, at de opstillede kriterier for tildelinger fra bredbåndspuljen, har fungeret, som det kunne forventes.

Kriterierne har været defineret, så de har medvirket til at sikre, at så mange adresser som muligt – indenfor de definerede rammer – har kunnet tilgodeses med støtte.

I medierne og i den politiske debat har det været problematiseret, at tyndtbefolkede områder ikke i tilstrækkelig grad er blevet tilgodeset på bekostning af projekter i mere tætbefolkede områder. Dette er efter TDC's opfattelse imidlertid en naturlig konsekvens af, at man har sammensat kriterierne på en sådan måde, at man tilgodeser projekter med lavere enhedsomkostninger fremfor projekter med højere enhedsomkostninger. Da det er alment antaget, at projekter i spredte bebyggelser har højere enhedsomkostninger end projekter i tættere bebyggelser, er resultatet af fordelingen af projektstøtten derfor ikke overraskende.

Hvis man politisk har et ønske om at indrette en bredbåndspulje, der mere målrettet tilgodeser adresser i tyndt befolkede landdistrikter, kan det let gøres ved at justere kriterierne. Det vil imidlertid betyde, at man så forlader sigtet om at ramme flest mulige støtteberettigede adresser med støttekroner. Man må derfor samtidig politisk tage stilling til, hvad man vil gøre med de adresser i mere tætbefolkede områder, som herefter ikke vil kunne tilgodeses af støtte fra bredbåndspuljen, men som fortsat ikke kan forventes dækket af markedet på kommercielle vilkår.

- c. Kravene om åben engrosadgang til det støttede net følger jo af EU's statsstøtteregler, og giver som sådan ikke TDC anledning til bemærkninger.

Det stillede krav i bekendtgørelsen om, at der i tilfælde af etablering af passiv infrastruktur skal sikres kapacitet til etablering af yderligere mindst to konkurrerende netværk, forekommer dog meget lidt gennemtænkt. Det strider mod al fornuft at forestille sig, at nogen skulle være interesseret i at bygge parallel infrastruktur i støttede områder i lyset af, at områderne netop er defineret ved, at der ikke er basis for kommercielle udbud.

- d. 1. M.h.t egenbetaling kunne det være en ide at lade ekstrabetaling ud over de 2.000 kr. vægte lige uanset enhedsomkostninger. Med den aktuelle vægtning kan et projekt i et tætbebygget område med lave enhedsomkostninger nemt øge point ved at øge egenbetalingen. Et projekt, der dækker et område med spredt bebyggelse har ikke de samme muligheder, da der her skal betales væsentligt højere egenbetaling for at ændre pointene væsentligt.

2. For at målrette projektet mere mod mindre befolkede områder kunne man ændre i den basale pointgivning, så der blev givet dobbelt point for adresser, der iflg. BBR ligger i landzone.

Typisk er der projekter med en mindre by og et tilstødende opland. For at opnå tilstrækkeligt antal adresser i projektet er den spredte bebyggelse i landzonen typisk medtaget, men det er også disse adresser, der er dyre og dermed trækker ned på økonomidelen. Ved at vægte disse dyre adresser dobbelt i forhold til adresserne i byzone ville denne skævhed kunne ophæves.

- e. TDC ser principielt ikke noget problem i, at sommerhuse fortsat kan indgå i kategorien af støtteberettigede adresser forudsat, at kriterierne for at være støtteberettiget fastholdes.

Har man imidlertid et ønske om at øge dækningen i områder med meget spredt bebyggelse, kunne det – i lyset af de begrænsede støttebidrag, der er til rådighed – være en oplagt mulighed at se bort fra sommerhusområder, så puljemidlerne fokuseres på boligområder og Erhverv.

Hvis sommerhusområder ønskes bibeholdt kunne de evt. gives en lavere vægt.

- f. Det bør fastholdes, at listen over støtteberettigede adresser afspejler de adresser, som ikke på markedsvilkår kan få adgang til en basal bredbåndsforbindelse. Dvs. at grænsen på max 10 Mbit/s download/2 Mbit/s upload bør fastholdes. Hvis man fastsætter en højere grænse, vil man komme til at kollidere med allerede foretagne investeringer og også medvirke til at skabe tvivl i branchen om hensigtsmæssigheden i fortsatte investeringer.

- g. TDC oplever det som et praktisk problem, at mange ansøgere (dvs. de ildsjæle som TDC har kontakt med og som organiserer og fremsender endelig ansøgning) ikke har tilstrækkelig indsigt i pointmodellen.

Pointmodellen bør derfor tydeliggøres tidligt i processen evt. ved at sikre, at ansøger udfylder pointmodel i forbindelse med annoncering af projektet og igen i forbindelse med endelig ansøgning.

- h. Flere af TDC's projekter fra 2016 puljen har mistet grundlaget for støtte, fordi et lille antal af de mest kommercielt attraktive deltagere i projekterne har accepteret tilbud fra en af TDC's konkurrenter i perioden efter, at projektet har fremsendt ansøgning og frem til, at Energi styrelsen har færdigvurderet alle projekter. Når tilsluttede forlader et færdigt projekt, risikerer projektet at kuldsejle, hvilket efterlader

både ildsjælen og de resterende deltagere i projektet i en meget ærgerlig situation.

For at undgå dette kunne det overvejes, om der kan stilles krav om en digital tilkendegivelse fra projekttilsluttede, før ansøgningen fremsendes. En tilkendegivelse som forpligter den enkelte deltager til efterfølgende at betale den aftalte egenbetaling, såfremt projektet vinder støtte.

- i. I afdækningen af hvilke adresser, der er berettigede til at modtage støtte fra bredbåndspuljen, har kriteriet været, om der til adressen kun kan leveres mindre end 10 Mbit/s download/2 Mbit/s upload. Man har imidlertid alene vurderet på baggrund af, hvad der kan leveres på kablet infrastruktur. Dvs at man har set bort fra dækningen med mobilt bredbånd.

Dette er ikke ansvarligt i en situation, hvor der via 4G nettet kan leveres ganske kraftige bredbåndsforbindelser. Det betyder, at man i henhold til de nuværende regler vil kunne opleve, at der ydes støtte fra bredbåndspuljen til et projekt, selvom om der på mange af adresserne kan leveres mobilt bredbånd via 4G, som langt overstiger 10Mbit/s. Kortlægningen bør derfor ændres på dette punkt.

Venlig hilsen

Jens Hauge

Chefkonsulent
Stakeholder Relations - Regulation

jhau@tdc.dk
66 63 73 20

Energistyrelsen

Sendt per mail til: tele@ens.dk

23. oktober 2017

Høringssvar vedr. evaluering af den statslige bredbåndspulje

SE/Stofa takker indledningsvist for høringen og skal bemærke, at det er relevant og vigtigt for udviklingen af Danmark, at sikre at alle danskere har adgang til højhastighedsbredbånd. SE har derfor også på egen hånd oprettet en særlig bredbåndspulje på 300 mio. kr. som har til hensigt at fremme dækningen i Syd- og Sønderjylland, hvor der ikke er et kommercielt grundlag. Afgørende for den statslige pulje er dog, at den bør respektere det private markeds investeringer og sikrer en effektiv anvendelse af skattemidler. Det er desværre ikke helt lykkedes med puljen, hvilket uddybes nedenfor.

Spørgsmål 1: Har puljen virket efter hensigten?

SE/Stofa vurderer, at den statslige bredbåndspulje ikke har virket godt nok efter hensigten. Målet er at sikre højhastighedsbredbånd til danskere, der ikke omfattes af den kommercielle udrulning. Den kommercielle udrulning efterlader en restgruppe, hvor dækningen er uforholdsmæssig dyr. Det er SE/Stofas vurdering, at bredbåndspuljen har fokuseret for meget på den del af restgruppen, der er tættest på en kommerciel løsning. Optimalt burde bredbåndspuljen fokusere på den del af restgruppen, der er længst væk fra en kommerciel løsning, for herved at forstyrre markedet mindst muligt. Den tilbageværende restgruppe, kommer endnu længere væk fra en kommerciel løsning, når bredbåndspuljen tager de billigste husstande og efterlader de dyreste.

Bredbåndspuljen kan til en vis grad tillempes så den bedre virker efter hensigten, se herfor under punkt 2 nedenfor.

SE/Stofa vil dog i stedet pege på en anden model for at sikre, at regeringens bredbåndsmålsætning nås. Regeringen bør genetablere den kommunale låneordning. Kommunerne kan nemlig spille en konstruktiv rolle i forhold til at dække restgruppen med bredbånd. Der er ofte store forskelle på, hvordan man lokalt mest effektivt kan sikre bredbåndsdækningen. Derfor er der behov for lokale kommunale løsninger, fremfor en one size fits all som den statslige bredbåndspulje er udtryk for.

Kommunerne har også mulighed for at sætte de kvalitetskrav, der er relevante i forhold til deres virksomheder og borgere. Samtidig er det kun kommuner i områder, hvor der er tydelig underforsyning med bredbånd, der vil gå ind i at støtte bredbånd. Dvs. midlerne målrettes

mod landområder.

Endelig kan kommunerne sikre, at der ikke efterlades en restgruppe, som bliver uforholdsmæssig dyr at dække efterfølgende.

Det må dog konstateres, at resultatet af den kommunale låneordning har været blandet. Der er eksempler på kommuner hvor det er gået godt og der er sikret gode lokale bredbåndsløsninger til et stort antal borgere, men der er også eksempler, hvor ordningen er anvendt uhensigtsmæssigt. Det er derfor essentielt med god vejledning og klare rammer for kommunerne i at overholde statsstøttere reglerne. Dette grundlag bør Energistyrelsen etablere.

Det er således SE/Stofas generelle svar, at regeringen bør genoplive den kommunale ordning for at sikre en mere effektiv og relevant dækning i forhold til regeringens bredbåndsmålsætning.

I det følgende vil SE/Stofa adressere de konkrete spørgsmål i forhold til høringen over bredbåndspuljen.

1.a. Er det vurderingen, at støtten fra bredbåndspuljen har bidraget til bedre bredbåndsdækning i lokalområder, hvor der ellers ikke ville blive rullet ud på rent kommercielle vilkår?

Det er SE/Stofas vurdering, at bredbåndspuljen i et vist omfang har medvirket til at fremme dækning hvor det kommercielle grundlag er svagt. I de projekter hvor Stofa har været involveret havde vi i 2016-runden en gennemsnitspris på 22.000 kr. pr. husstand, hvilket indikerer et svagt kommercielt grundlag. Det er bare utroligt svært at vurdere, om der i disse områder kunne skabes et kommercielt grundlag på anden vis.

Det skal hertil bemærkes, at vi har set eksempler hos andre teleselskaber hvor bredbåndprojekter via puljen har ført til en ren kommerciel dækning. Dvs. bare det at få samlet efterspørgslen og sikre samtykke til en egenbetaling kan alene sikre en dækning på rene kommercielle vilkår.

Det er derfor SE/Stofas vurdering at puljen opererer for tæt på et kommercielt grundlag og bør i stedet fokusere på at dække husstande, der er dyrere at dække.

1.b. Har der været andre positive effekter af bredbåndspuljen?

Bredbåndspuljen har haft som metode at samle efterspørgsel og stille krav om egenbetaling. Det er to elementer, der i sig selv kan fremme dækningen på rent kommercielle vilkår, og det er derfor vurderingen at disse to aspekter har ført til en generel styrkelse af det danske bredbåndsmarked.

1.c. Er der givet støtte til projekter, som burde kunne have været gennemført på rent kommercielle vilkår? Hvad kræves der i givet fald, for at et projekt er kommercielt bæredygtigt?

I SE/Stofa har vi ikke eksempler på sådanne projekter. Vi kan dog se, at der er givet støtte til projekter i Utterslev i København som generelt er et rigt område, og det kan rent politisk måske kritiseres, at rige områder skal modtage statsstøtte.

Der skal dog ikke herske tvivl om, at der er områder i København med dårlig dækning. Det skyldes dog, at konkurrencen ikke er god i København, idet ejerskabet af de væsentligste bredbåndsinfrastrukturer er koncentreret hos et selskab. Det er således en styrkelse af konkurrencen og en generel fremme af investeringsvilkårene, der skal føre til en bedre dækning i fx København. SE/Stofa håber, at regeringen gennem teleforliget vil sikre en styrkelse af konkurrencen gennem teleforliget. Hvis alternative operatører ikke har en fornuftig indtjening på deres aktiviteter kan de kun svært investere yderligere. Der er en stærk sammenhæng mellem at have en indtjening og investere. De alternative operatører har generelt en meget lav indtjening på fast bredbånd i Danmark – og en styrkelse af dette vil i sig føre til flere investeringer.

1.d. Har egenbetalingen på mindst 2.000 kr. pr. adresse en passende størrelse i forhold til prisen for tilslutning på markedet generelt?

SE/Stofa vurderer, at 2.000 kr. er passende. Det har ikke vist sig at være en for høj egenbetaling, og der er talrige eksempler på, at mange bredbåndsprojekter har valgt en højere egenbetaling for at øge chancen for at modtage støtte.

1.c. Har det hæmmet teleudbydernes udrulning af bredbåndsinfrastruktur på almindelige kommercielle vilkår, at der har været mulighed for at søge om støtte til udrulning af infrastruktur fra en statslig pulje?

Det er ikke til at vurdere, om et område, der har modtaget støtte, måske i fremtiden under andre investeringsvilkår kunne blive dækket kommercielt, se også svar til det første punkt 1.c.

1.e. Er kortlægningen af, hvor der er eller kommer bredbånd, god nok, eller kan der laves forbedringer?

Kortlægningen er generelt alt for omfattende og påfører udbyderne alt for mange administrative byrder. Således kræver styrelsen, at man kortlægger dækningen på alle adresser i hele det danske rige, fremfor at kortlægge adresserne i det område, hvor man overvejer et konkret statsstøtteprojekt. Her bør man ændre metoden under hensyn til

regeringens byrdestop for virksomheder.

Man kan godt varetage statsstøtteregeklernes krav om kortlægning på en mindre byrdefuld måde.

Herudover er det et tilbagevendende problem, at kortlægningen er dynamisk. For borgerne, der deltager i bredbåndsprojekterne betyder det, at de måske den ene dag er støtteberettiget fordi kortlægningen estimerer, at de ligger under 10/2- grænsen, mens de den næste dag teoretisk måske har 11 Mbit/s og derfor ikke er støtteberettiget. Det betyder, at bredbåndsprojekterne forandres kontinuerligt og det gør det svært at søge.

Netop det problem oplevede SE/Stofa i forbindelse med et bredbåndsprojekt på Mandø som opnåede 96 % tilslutning. Øen var i følge kortlægningen støtteberettiget idet der blot var adgang til et trådløst net leveret fra fastlandet, og således påvirkelig for vind og vejr. Ved en opdatering at kortet blev halvdelen af øen pludselig ikke betragtet som støtteberettiget længere og projektet faldt fra hinanden, på trods af en tilslutning på 96 %.

SE/Stofa skal foreslå en mindre skarp grænse, der handler om at 1. generations bredbånd er støtteberettiget, mens 2. generations bredbånd ikke er. En sådan grænse er både i overensstemmelse med EU-reglerne og kan konstateres helt objektivt – uafhængigt af vind og vejr.

1.f. Har bredbåndspuljen givet andre konkurrencemæssige problemer på bredbåndsmarkedet?

Måden hvorpå der skal sikres 3. parts adgang til det støttede net, bør redefineres, idet man konkurrencemæssigt stiller TDC bedst, idet der skal gives adgang på den måde som TDC allerede giver adgang.

Her bør man via en paraplygodkendelse til EU-Kommissionen stille et sæt af relevante adgangskrav. I og med at der er tale om meget små net, er det helt oplagt, at adgangskravet skal være et BSA-baseret adgangsprødukt og således ikke rå fiber, hvilket er irrelevant for alle markedets parter. Krav om tomrør er ligeledes et helt unødvendig og ubrugeligt krav.

SE/Stofa er dog helt med på, at der skal sikres relevant 3. partsadgang til støttede net – vores anke går på, at man skader konkurrencen ved de eksisterende krav.

Spørgsmål 2: Er der noget vedrørende puljen, der skal ændres

Generelt bør man se på grænsen for støtteberettigede husstande - 10/2-grænsen. Hvis man øger denne grænse til EU's grænse på 30 Mbit/s gives der mulighed for at samle større sammenhængende projekter og herved sænke enhedsprisen pr. dækket husstand, dvs. fremme effektiviteten i puljen.

2.a. Kan der gøres noget for at lette den administrative byrde for de projekter, der søger om støtte?

Ja, se under spørgsmål 1. e om kortlægning.

Herudover bør det overvejes at give mere end én af ildsjælene adgang til portalen. Ildsjæle er almindelige private borgere, som tager på ferie eller får travlt på arbejde. Flexibilitet i forhold til adgang til tilskudsportalen ville hjælpe dette.

Endelig er det SE/Stofas vurdering at de administrative byrder er høje for de deltagende borgere. Vi er bekendte med, at styrelsen har gjort meget for at nedbringe disse, men ikke desto mindre, oplever vi at det fortsat er et problem.

2.b. Giver de fem objektive kriterier og den bagvedliggende pointmodel, som anvendes til at afgøre, hvilke projekter, der kan få støtte, en balanceret vægtning?

Ideen om kriterier og en pointmodel giver i sig selv ikke problemer og er en udmærket måde at lave en objektiv afgørelse på baggrund af. Det er udformningen af kriterierne og den konkrete tildeling af point, der giver problemer i forhold til opfylde hensigten med puljen. Følgende kriterier er relevante:

Projektets størrelse

Det giver god mening at belønne projektets størrelse i pointmodellen, idet det fremmer effektiviteten af projektet. Desværre belønnes store projekter ikke, da det højeste pointbeløb er ved 100 adresser. Man burde give plads til og belønne de virkelig store projekter som måske kan involvere flere tusind husstande, idet disse netop vil sikre størst mulig effektivitet i udrulningen og være til størst gavn for landdistrikterne. Derfor foreslås det, at pointmodellen giver relative point i forhold til de indkomne ansøgninger, dvs. det største projekt får 100 point og så fremdeles.

Totalprisen per tilslutning

SE/Stofa er uforstående over for, at de steder i landet hvor det er dyrest at dække med bredbånd og derfor netop er godt egnet til statsstøtte, der medfører modellen, at sådanne adresser stilles ringere i forhold til at modtage støtte. Ved 70.000 kr. pr tilslutning gives der således ingen point i modellen. Det kunne være en adresse for enden af en markvej. Når nu man netop har et værktøj til at tilgodese sådanne projekter, bør man udnytte muligheden. Ellers bliver sådanne adresser "de sidste dages digitale" og kommer ikke til at leve op til regeringens egen bredbåndsmålsætning i 2020. I de projekter hvor Stofa deltog i 2016 var gennemsnitsprisen per husstand 22.000 mens den i SE's egen bredbåndspulje lå på over 40.000 pr. husstand. Det betyder, at den statslige pulje opererer for tæt på en kommerciel

løsning. Kriteriet bør således vendes om således at de dyreste adresser belønnes. En justering af dette kriterie vil målrette puljen mere mod landdistrikter.

2.c. Kan der gøres noget for at forbedre de krav til åben engrosadgang, som gælder i forhold til net, der etableres med støtte fra bredbåndspuljen?

Som nævnt under 1.f bør man få en paraplygodkendelse hvori man specificerer kravene til 3. partsadgang ved et BSA-lignende produkt og uden krav om tomrør. Begrundelsen er, at de støttede net ofte er ret små og derfor dyrt for både adgangsgivende og adgangssøgende selskab at få adgang til via rå fiber og endnu mere via tomrør. Det er mest relevant for markedets parter med et BSA-produkt.

2.d. Er der konkrete justeringer, fx i forhold til egenbetaling, det maksimale støttebeløb eller projektstørrelse, som kunne målrette puljen yderligere mod mindre belolkede områder?

Kriteriet om totalprisen bør vendes om, således at de dyreste adresser belønnes. Det vil målrette puljen mod landdistrikterne, se svaret til 2.b.

2.e. Bør sommerhuse fortsat kunne modtage tilskud, eller bør bredbåndspuljen fokuseres på boliger og virksomheder?

SE/Stofa vurderer, at sommerhuse er en vigtig forudsætning for vækst og beskæftigelse idet de er essentielle for turisme og i stort omfang også bruges til hjemmearbejdspladser i sommerhalvåret. Derfor giver det mening, at sommerhuse er en del af regeringens bredbåndsmålsætning og derfor også kunne komme i betragtning til støttepuljen.

Med venlig hilsen

SE/Stofa

Morten Kristiansen

ENS - Center for Telekommunikation

Fra: Morten Buch <mbu@sef.dk>
Sendt: 23. oktober 2017 16:45
Til: ENS - Center for Telekommunikation
Emne: SV: Evaluering af bredbåndspuljen – Offentlig høring. Frist mandag den 23. oktober 2017

Til Energistyrelsen

Hermed SEF Fibers høringssvar på udvalgte evalueringsspørgsmål vedr. Bredbåndspuljen.

1.a. - Ja støtten virker

1.b. – Beboerne i lokalområderne finder sammen omkring ønsket om bedre bredbånd og bliver mere synlige.

1.c. – nej det har ikke hæmmet udrulningen på kommercielle vilkår for vores vedkommende.

2.d. – Det er klart et problem at mindre områder og dyre områder – som vi ser en del af i landdistrikterne ofte ikke kan opnå point nok med den nuværende model. Det virker uforståeligt beboere i disse områder, at de kan se at en del projekter i tættere bebyggede byområder – som f.eks. København og Nordsjælland – kan opnå støtte.

Med venlig hilsen

Morten Buch

mbu@sef.dk M: +4561205132 D: +4562170276

SEF A/S FÅBORGVEJ 44 5700 SVENDBORG T: 62 20 11 20 WWW.SEF.DK

Fra: Sydfyns Elforsyning
Sendt: 2. oktober 2017 11:48
Til: Myndighedsgruppen <Myndighedsgruppen@sef.dk>
Emne: VS: Evaluering af bredbåndspuljen – Offentlig høring. Frist mandag den 23. oktober 2017

Fra: ENS - Center for Telekommunikation [<mailto:tele@ens.dk>]
Sendt: 2. oktober 2017 11:33
Til: Rikke Rosenmejer <RRO@ens.dk>; Henrik Kjær <HKJ@ens.dk>
Emne: Evaluering af bredbåndspuljen – Offentlig høring. Frist mandag den 23. oktober 2017

Energistyrelsen er i gang med at evaluere den statslige bredbåndspulje. Og alle interesserede har nu mulighed for at bidrage til evalueringen ved at svare på vedhæftede høring, som også vil blive gjort tilgængelig på Høringsportalen.

Fristen for at bidrage til høringen er mandag den 23. oktober 2017. Høringsvar kan sendes via e-mail til adressen tele@ens.dk.

Spørgsmål til høringen kan rettes til chefkonsulent Rikke Rosenmejer (rro@ens.dk, 3392 7579) eller chefkonsulent Henrik Kjær (hkj@ens.dk, 3392 7913).

Med venlig hilsen

Henrik Kjær
Chefkonsulent, telepolitik

Energistyrelsen
Amaliegade 44 / DK-1256 København K
Mobil: 3392 7913
hkj@ens.dk / www.ens.dk

Hørings svar fra Skywire vedr. bredbåndspuljen

Hos Skywire vil vi gerne give vores besyv med mht. bredbåndspuljen. Til evalueringen stilles der 2 hoved spørgsmål vedr. Bredbåndspuljen:

1. Har puljen virket efter hensigten
2. Er der noget vedrørende puljen, som bør ændres

Hovedspørgsmålene mener vi kan besvares ganske kort:

1. Nej, puljen har ikke virket
2. Ja, puljen bør stoppes nu.

Vedr. spørgsmål 1 og del spørgsmål:

1.a.

Er det vurderingen at støtten fra bredbåndspuljen har bidraget til bedre bredbåndsdækning i lokalområdet, hvor der ellers ikke ville blive rullet ud på rent kommercielle vilkår ?

Spørgsmålet giver vel sig selv. De steder der er etableret bredbånd med støtte fra puljen har fået bedre bredbåndsdækning. Det er vel en selvfølge og formålet med puljen ?

Problemet er at der med stor sandsynlighed uden problemer, kunne være rullet bredbånd ud på helt almindelige kommercielle vilkår, i de områder der har fået tilskud.

Det er jo kun et spørgsmål om at identificere et behov i området. Gør man det, skal der nok være selskaber der vil byde ind. Og hvorfor ikke ? Det er jo i virkeligheden ikke så svært, så hvorfor overhovedet etablere en offentlig bredbåndspulje ?

Nord Energi Fibernet <https://nordjyske.dk/plus/vendsyssel-har-sin-helt-egen-bredbaandspulje/f6a1f046-6532-4825-b1ca-6e608e9215d5>

SE (Stofa) <https://www.se.dk/se-puljen>

SEAS-NVE <https://www.seas-nve.dk/om-seas-nve/presse/nyheder-og-pressemeddelelser/2017/pm-100-millioner-kroner-stor-fibernet-indsproejtning-til-sjaelland-og-oeerne>

Ser man på Guldborgsund kommune, så har der ikke været ansøgning derfra i 2016. Hvorfor ikke? Ser man på kortet er der masser af adresser, som mangler bredbånd. Jo, kommunen har ansat en bredbåndskonsulent, som har den helt rigtige indgangsvinkel. Som udgangspunkt mener han at det er bedre at kontakte udbyderne og spørge, hvad de kan tilbyde. Det har resulteret i at der nu etableres bredbånd rigtig mange steder i kommunen, uden offentligt tilskud.

1.b.

Har der været andre positive effekter af bredbåndspuljen ?

Hvem siger der har været nogen positive effekter ?

Hos Skywire har vi ikke oplevet nogen positive effekter. Tværtimod har bredbåndspuljen været en forhindring for udrulning og har betydet en hel del ekstra administrativt arbejde, som vi gerne ville have været foruden. Administrativt arbejde der er blevet pålagt os, pga. at man ønsker at give offentlig støtte. Hvem skal betale de udgifter for os ?

Hvis der ikke skal gives offentlig støtte i et område vi dækker, så skal vi død og pine indrapportere dækning. Samtidigt skal vi lægge vores ekspansionsplaner frem offentligt. Hvorfor ? Fordi man fra politisk side har valgt at give støtte uden først at spørge os der arbejder med det til dagligt.

Det er problematisk at vi som lille selskab skal udsættes for dokumenteringskrav, der fuldstændigt ville optage alle vores ressourcer både tidsmæssigt og økonomisk, for at forhindre at der bliver givet tilskud til adresser, som vi dækker, eller er i gang med dække. Eller for den sags skyld adresser som vi måske dækker, hvis borgeren ville gøre en indsats selv.

Vi blev direkte berørt af 9 af projekterne 2016. De 9 områder var områder vi var i gang med at investere i.

Desværre er det samme gældende med projekterne for 2017. Der er vi også direkte berørt.

Dyrest og værst gik det ud over os mht. projekt 122 (Sønderho Antenneforening) i 2016. (Vi mangler stadig at få svar på, hvorhen vi skal sende regningen for spildt arbejde ?)

Her var Energistyrelsen orienteret om at vi arbejdede på at dække området. I januar 2015 havde Skywire møde med Sønderho Antenneforening om at leje plads i deres gittermast til vores trådløse Internet, netop for at dække området, som senere fik tilskud.

I starten af 2016 blev det klart at Sønderho Antenneforening ikke ville leje plads i masten ud til os (Ja, vi kunne tvinge dem med masteloven, men så ville prisen blive så høj at det ville være at kaste gode penge efter dårlige).

Da der er meget dårlige muligheder (ikke eksisterende) for at opsætte mast i området, begyndte vi i september 2016 at planlægge nedgravning af fiber.

I December 2016 tildeles Sønderho Antenneforening kr. 1.216.980,- i støtte fra puljen.

Billed A: Skywire projektering af fiber i området omkring Sønder Ho. Spild af penge og ressourcer.

Behøver vi at nævne at klage til Energistyrelsen vedr. tilskud til Sønderho Antenneforening har været spildte kræfter ?

I de andre projekter var vi i gang med at planlægge opsætning af udstyr til trådløst Internet (fast trådløst). Det galdt bla. Bramming området, som modtog tilskud til hele 3 projekter.

Så at påstå at bredbåndspuljen giver bredbånd til områder, hvor ingen selskaber vil investere må siges at være en sandhed med store modifikationer.

Faktisk er det netop en stor del af vores forretningsplan at dække så mange adresser som muligt, i de områder af Danmark, hvor de store selskaber ikke vil investere.

Bredbåndspuljen fjerner med andre ord forretningsgrundlaget for vores selskab og vores ca. 17 konkolllegaer i branchen.

Så tak for det!

1.c.

Er der givet støtte til projekter, som burde kunne have været gennemført på rent kommercielle vilkår ? Hvad kræves der i givet fald, for at et projekt er kommercielt bæredygtigt ?

Vi har ikke gennemgået samtlige projekter, men må konstatere at en hel del af projekterne, hvis ikke alle, sagtens kunne være gennemført på almindelige kommercielle vilkår. Det drejer sig kun om at identificere behovet for et område.

Det er Guldborgsund Kommune et glimrende eksempel på. Her koordinerer kommunens bredbåndskoordinator de indkomne ønsker fra borgerne og kontakter, sammen med borgerne de forskellige udbydere.

Der har ikke været ansøgning til bredbåndspuljen i 2016 eller 2017 fra områder i Guldborgsund kommune. Hvis behovet for offentligt tilskud er så stort, burde der så ikke have været det, når man ser på hvad man kan få af bredbånd i kommunen ?

YouSee mener selv de har modtaget tilskud til et projekt, som sagtens kunne være etableret på markedsvilkår:

<https://ing.dk/artikel/elendig-bredbaand-selv-amalienborg-kan-faa-stoette-198544>

"Ligesom i 17 af de 31 projekter, der har fået tilskud, er det TDC-selskabet Yousee, der står for projektet. Hos Yousee afviser vicedirektør Eva Birgitte Bisgaard ikke, at projektet ved Uterslev Mose kunne være gennemført på almindelige markedsvilkår.

'Det er meget muligt, hvis de lokale gik sammen og støttede, at vi etablerede et nyt bredbåndsnet. Vi opgraderer løbende vores bredbåndsnet forskellige steder i Danmark, hvor vi får henvendelser fra lokale, som ønsker bedre bredbånd i deres område,' skriver hun i en mail til Ingeniøren."

1.d.

Har egenbetalingen på mindst kr. 2.000,- pr. adresse en passende størrelse i forhold til prisen for tilslutning på markedet generelt ?

Skal man død og pine give offentligt tilskud til bredbånd, så vil en væsentligt højere egenbetaling være med til at frasortere dem der ikke har behovet, eller hvor behovet ikke er stort nok til at de selv vil betale.

Hos Skywire graver vi i nogle områder fiber ned, hvor vi ikke kan dække med den ligeså gode og billigere teknologi fast trådløst.

Vi kræver en tilslutningsafgift pr. husstand på kr. 6.000,- og oplever at dem der vitterligt har behovet, gerne vil investere pengene i tilslutning.

Vi har heller ingen problemer med at opkræve kr. 999,- i oprettelse på vores fast trådløse forbindelser.

Vi må derfor konkludere at prisen ikke er en hæmsko, for dem der gerne vil have.

Problematikken er her, at det mange steder koster alle teleselskaber, mange penge at etablere ny infrastruktur i de ofte berørte områder.

Derfor er bredbåndspuljens kr. 2.000,- i egenbetaling med til at gøre bredbåndspuljen selvforstærkende og ødelægge det for et selskab, som godt vil udrulle i området, såfremt de kan få betaling for den investering de laver.

Man får med andre ord folk i områder, hvor selskaber gerne vil investere på markedsvilkår, men har høje priser for tilslutning, til at søge mod bredbåndspuljen. Med bredbåndspuljen får de dermed en besparelse og en chance for at det offentlige betaler gildet.

Som selskab skal man så pludselig til at konkurrere mod det offentlige ?

Så igen, skal man død og pine give offentligt tilskud, så skal egenbetalingen i det mindste være så stor at man afskrækker dem fra at søge, som ikke selv vil betale.

Og så kan man sige, så forsvinder argumentet for at give tilskud også. Dem der gerne vil have, skal nok få bredbånd, hvis der bliver mere oplysning om hvordan man kan få bredbånd, eller f.eks. det offentlige stiller en bredbåndskoordinator til rådighed, ligesom Guldborgsund Kommune.

1.c.

Har det hæmmet teleudbydernes udrulning af bredbåndsinfrastruktur på almindelige kommercielle vilkår, at der har været mulighed for at søge om støtte til udrulning af infrastruktur fra en statslig pulje ?

Selvfølgelig har det det. Vi har som sagt været direkte berørt af 9 projekter i 2016. Områder vi så har måtte stoppe den planlagte udrulning i.

Det værste er at vi har forsøgt at få Energistyrelsen til at fjerne muligheden for at der kan søges på f.eks. Langeland.

Vi har en helt klar plan om at dække Langeland i løbet af 2018 og 2019. Vi er rigtig tæt på målet og har nu over 30 sendepositioner i drift på øen, yderligere 22 er planlagt til efteråret 2017, forår 2018 og vi er i gang med at det første projekt, hvor vi graver fiber ned på øen, til alle husstande i området.

Men Energistyrelsen vil ikke fjerne adresserne fra listen over dem der kan søge. Hvad hjælper det så ?

https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Tele/vejledning_oktober_2016.pdf

"Listen er baseret på oplysninger fra alle teleselskaber om, hvad deres dækning er i dag, og om de har konkrete planer for udrulning inden for tre år"

Det er så ikke det vi som selskab oplever. Hvis Energistyrelsen ikke lytter til os, eller kravende til dokumentation er helt urimelige, så er det jo kun op af bakke....

Så >vil< man dødt og pine give tilskud. Så er det jo lige meget, hvad vi som selskaber foretager os på "markedsvilkår".

1.e

Er kortlægningen af, hvor der er eller kommer bredbånd god nok, eller kan der laves forbedringer ?

Kortlægningen er helt forkert og giver et helt forkert billede af hvordan bredbåndssituationen ser ud i Danmark.

De adresser vi har indrapporteret er godt nok blevet fjernet fra listen over tilskudsberettigede adresser (De adresser vi planlægger at dække indenfor 3 år er dog ikke fjernet), men kortet på <http://tjekditnet.dk>, som alle forlader sig på, er slet ikke opdateret.

Det gælder i øvrigt også for de adresser de ca. 39 udbydere af fast trådløst i Danmark, de dækker. De er stort set fraværende på kortet og listen over støtteberettigede adresser.

Med andre ord, så er det forarbejde der fra politisk side er gjort mht. bredbåndspuljen, slet ikke godt nok.

Man tramper med andre ord højt og flot over samtlige mindre udbydere i Danmark.

Og hvis kortlægningen var god nok, hvordan kan de så være at der på listen over støtteberettigede adresser i 2016, var ca. 7.000 adresser på Bornholm, som der kunne gives tilskud til ?

Er det ikke i øvrigt ikke mærkeligt, når man nu i 2013 giver 60 millioner til bedre bredbånd på Bornholm, at der så i 2016 stadig er 7.000 støtteberettigede adresser på øen ?

<http://tidende.dk/?Id=76793>

1.f.

Har bredbåndspuljen givet andre konkurrencemæssige problemer på bredbåndsmarkedet ?

Ja, bredbåndspuljen skaber monopol net med hjælp af offentligt tilskud.

Det viser vores klage til Energistyrelsen, over prisen for engros adgang til de 2 projekter, som MES Fibernet i 2016 fik tilskud til i Ikast-Brande området.

Vi klagede over engrosprisen, som vi vurderer til at være alt for højt, ifht.:

1. TDC/YouSee har tilsvarende fået støtte til projekter og må sige at have nogenlunde samme udgifter til etablering, alligevel er deres engrospris markant lavere, hele kr. 40,- excl. moms pr. tilslutning pr. måned.
2. Antallet af adresser de 2 projekter der opnåede tilskud dækker.

Når der gives offentligt tilskud er kravet at nettet åbnes for andre udbydere. Vi forsøgte derfor at komme ind på det ovennævnte net (de 2 projekter).

Skulle vi etablere os, så ville det være en ren underskudsforretning grundet de høje engrospriser og dertil oveni den pris det koster for udstyr og tilslutning til eget net (leje af kapacitet), sat i forhold til hvor mange mulige kunder der kunne opnås. De 2 projekter dækker tilsammen 155 adresser.

Resultatet er at MES Fibernet og deres samarbejdspartner Altibox har opnået monopol med offentligt tilskud. *Det er svært at konkurrere imod!*

Kigger vi generelt på de projekter der har fået tilskud, så er det kun de net der er etableret af TDC/YouSee, som det reelt kan betale sig at etablere sig på. Det er grundet at TDC/YouSee allerede er tvunget til at have et net der er åbent for andre udbydere.

Med andre ord, så er bredbåndspuljen med til at danne monopol, da nettet reelt ikke er åbent, som loven ellers kræver.

Vi må dermed konstatere at bredbåndspuljen er konkurrenceforvridende. For hvem ønsker at etablere et uafhængigt alternativt net, steder der har opnået tilskud ?

Det undrer os meget at man vælger at give tilskud, uden at kigge på om det der etableres, og måden det gøres på, overhovedet er den økonomisk mest fordelagtige løsning.

Det virker som om at man giver tilskud ved at kaste med nogle terninger.

Vedr. spørgsmål 2 og del spørgsmål:

2.a.

Kan der gøres noget for at lette den administrative byrde for de projekter, der søger om støtte.

Det har vi selvkært ingen mening om, da vi ikke har været med i nogle projekter. Vi ønsker bredbåndspuljen nedlagt, og så er spørgsmålet ikke relevant.

2.b.

Giver de fem objektive kriterier og den bagvedliggende pointmodel, som anvendes til at afgøre, hvilke projekter, der kan få støtte, en balanceret vægtning ?

Vores problem er at vi med den nuværende dækningsberegning (for fast trådløst), har en beregning af, hvilke adresser der kan få vores bredbånd, desværre med en temmelig stor fejlmargen.

Energistyrelsen har udviklet et ganske udmærket program til udregning af den trådløse dækning vi kan levere på husstands niveau.

Problematikken er at beregningen kun er retvisende eller måske for at komme det nærmere ca. 80% korrekt.

Den er ikke, som med kablede forbindelser, hvor man kender samtlige adresser (er der kabel til adressen eller ej, og kan kablet levere en given hastighed eller ej), 100% korrekt. Hvis programmet udregner at vi kan dække ca. 80 adresser ud af 100, så kan vi som tommelfingerregel sige at der nok vil være ca. 10 adresser vi kan dække, hvis:

1. Der fældes eller beskæres et/flere træer
2. Placeringen af parabolen, som benyttes til at modtage signal, placeres andet sted på husstanden, end beregningen beregner fra (midten af huset).
3. Alternativt at der graves kabel ned i f.eks. græsplæne og parabolen til modtagelse placeres i et træ, top af flagstang, på lade, i skorsten osv. osv. (alternative placeringsmuligheder).

Det gør at vi risikerer at f.eks. 16 ud af 20 husstande, reelt er støtteberettigede, selvom de ligger ved siden af vores sende-position.

Men fordi de er dækket af træer, kan vi ikke umiddelbart dække dem med den trådløse teknologi, med mindre vi er ude i én/flere af de ovennævnte muligheder.

Problematikken har vi pt. med projekt nr. 143 "Bredbånd omkring Øster Velling". Vi har dækket det meste af området siden 2014 og har mange tilfredse kunder i området.

Desværre har kontaktpersonen for projektet af en eller anden grund set sig sur på Skywire, og han er i øvrigt kun interesseret i fibernet.

Da vi indrapporterede adresser, som vi kan dække, for området, der hed det sig på Facebook at Skywire forhindrer at der kan søges tilskud fra bredbåndspuljen.

Oveni det hele, så opfordrer Randers Kommune borgerne til at ansøge bredbåndspuljen. Det er selvom vi har været i det nævnte område og dækket det nævnte område i mange år. Havde det været Guldborgsund Kommune, så havde borgerne fået besked om at tage kontakt til os. Hos Randers Kommune er det anderledes. Her opfordrer man borgerne til at ansøge bredbåndspuljen.

Det er problematisk at vi som udbyder skal kæmpe imod kommunerne og det offentlige. Når nu kommunen godt er klar over at vi er i området, så var det da mest hensigtsmæssigt for alle parter at de henviste til de udbydere der var repræsenteret der.

Igen må vi påpege at tilgangen til bredbåndsproblematikken hos Guldborgsund Kommune er den helt rigtige.

2.c. Kan der gøres noget for at forbedre de krav til åben engrosadgang, som gælder i forhold til net, der etableres med støtte fra bredbåndspuljen ?

Det kan der i den grad. Man bør som udbyder være forpligtet til at levere engrosadgang på fornuftige økonomiske vilkår. Det skal ikke, som i tilfældet med MES Fibernet, være muligt at etablere net, der gør at engrosprisen bliver så høj at det ikke kan betale sig for andre udbydere at få adgang til nettet.

Kan slet ikke forstå at man fra politisk side ønsker at give offentligt tilskud til nogle udbydere, som har meget svært at ved at etablere net til den billigst mulige pris. Det bør være et krav at der fra udbyders side oplyses en engrospris og hvis denne er alt for høj, at der så er nogle alarmklokker der ringer hos Energistyrelsen.

Det forekommer underligt, at man ikke inden, har gjort sig nogle overvejelser om, hvad standard prisen bør ligge på.

I princippet kan en udbyder byde på et projekt og dele "rovet" i porten med en entreprenør.

Er vi i Danmark eller i Italien ?

2.d. Er der konkrete justeringer, fx i forhold til egenbetaling, det maksimale støttebeløb eller projektstørrelse, som kunne målrette puljen yderligere mod mindre befolkede områder ?

Da vi ønsker bredbåndspuljen stoppet, netop fordi man ønsker at give tilskud i områder, hvor vi som udgangspunkt har vores forretning, er spørgsmålet ikke relevant at besvare for os.

2.e. Bør sommerhuse fortsat kunne modtage tilskud, eller bør bredbåndspuljen fokuseres på boliger og virksomheder.

Ibvm. bredbåndspuljen 2016 foreslå jeg et projekt i et sommerhus område, at vi etablerede fast trådløst i området. Det var billigere for dem end egenbetalingen på kr. 2.000,-

Svaret fra kontaktpersonen var som følger:

*"Vi har fin Internetforbindelse over vores mobilbredbåndsruter 4G i sommerhuset. Det lever vi fint med, men hvis vi kan få tilskud fra det offentlige til etablering af kabler, så har vi også den mulighed.
Og hvem vil ikke gerne modtage tilskud fra det offentlige, nu pengene alligevel er i kassen til uddeling...."*

Heldigvis var det ét af de projekter der ikke blev givet tilskud til. Det gjorde der til gengæld til projektet på Fanø / Sønder Ho, hvor den lokale antenneforening, leverer 100/40 Mbit/s til kr. 349,- pr. måned.

Tilsvarende hastighed, dog lidt hurtigere upload, giver vores kunder kr. 249,- pr. måned.
<http://www.soenderho-af.dk/internetpriser/>

Så sommerhusene ved Sønder Ho på Fanø har fået dyrt Internet med offentligt tilskud. Hvem siger at markedet ikke virker ?

Fakta er at dem som mangler hurtigt og stabilt bredbånd, sagtens kan få, hvis de selv gider at gøre en indsats.

Det har vi demonstreret flere gange på Langeland. Vi har endda haft Energiminister Lars Chr. Lilleholt på besøg, netop for at vise ham, hvordan man sagtens kan få bredbånd, hvis man som borger i Danmark vitterligt ønsker det. Vi viste ham, hvordan vi med borgernes egen hjælp har leveret til 7-8 husstande. Og det er altså uden tilskud fra det offentlige.....

<http://www.kulturlangeland.dk/2017/02/20/alle-paa-langeland-kan-faa-lynhurtigt-hurtigt-bredbaand/>

Kære politikere! Lad nu de kommercielle selskaber udrulle bredbånd på markedsvilkår. Stop offentligt tilskud til bredbånd.

Hos Skywire redegør vi gerne for, hvordan det offentlige kan hjælpe, i samarbejde med de private virksomheder, med at få bredbånd ud i alle hjørner af Danmark. Uden offentligt tilskud. I skal bare spørge!

Vores mål er at alle danskere skal have adgang til lynhurtigt og stabilt Internet.

Skywire ApS

Jens Jönsson
jens@skywire.dk

Vi opfordrer Energistyrelsen og politikerne til at kontakte samtlige udbydere af fast trådløst Internet i Danmark.

Tag en dialog med dem om, hvad bredbåndspuljen gør for deres forretning af positive/negative ting.

<http://airnet.dk/>
<http://internet4u.nu>
<http://zebnet.dk>
<http://oe-net.dk>
<http://www.247net.dk/>
<http://lollands.net>
<http://www.im-teknik.dk>
<http://installasjon.dk>
<http://wified.dk/>
<http://www.wifiber.dk>
<http://ringstedlandsbyenet.dk/>
<http://skovsby-internet.dk>
<http://www.ellestednettet.dk/>
<http://ostednettet.dk/>
<http://ftvnet.dk/>

Generelt må vi også sige at markedet jo gerne vil. Undrer det ikke nogen at man ønsker at give tilskud, og det selskab der modtager mest i tilskud (TDC/YouSee) i 2016, modtager over 60 millioner, er et selskab, som har egenkapital på milliarder. Magter de ikke selv at betale for at rulle bredbånd ud ?

Største delen af de sidst uddelte millioner gik til elselskaber, som sjovt nok bagefter gik ud med egne puljer.

Med ovenstående liste af mindre udbydere og de store selskaber, er der så vitterligt behov for tilskud ?

Og har man i øvrigt helt glemt:

<https://www.b.dk/tech/vi-har-lavet-ulykker-nok-f.eks.-paa-bornholm>